

בני משפחת רז היקרים,

נעם ואני הכרנו, לפני כמעט 29 שנים. היינו חלק משיעור גדול ומגוון, בישיבת מרכז הרב. לימודי הגמרא והאמונה, האינטנסיביים, מהבוקר ועד שעות הלילה המאוחרות, לא היו קלים. מצאנו את עצמינו, הולכים מדי פעם בשעות הלילה המאוחרות, לאחר סדר ערב, לאיצטדיון גבעת רם, לריצה בסיבובים. אני לא לגמרי זוכר, אם רצנו בשביל להוציא אנרגיות שהצטברו לאחר יום הלימוד המאמץ, או שמא בשביל להתאמן, לקראת הגיוס, עליו דיברנו רבות ביננו, וידענו שמתישו יגיע. כנראה שרצנו בגלל שתי הסיבות, גם יחד. בימי שישי בצהריים, לאחר שיעורי האמונה, היינו מארגנים קבוצה גדולה בישיבה, והיינו הולכים לשחק כדורסל. הרב אלישע וישליצקי זכר צדיק לברכה, אצלו היינו לומדים בחבורה ביום חמישי מאוחר בלילה, ביקש מאיתנו כמה פעמים להזמין אותו למשחקים, אך אף פעם לא העזנו באמת להזמין. לבטים משותפים היו לנו באותם ימים, עד מתי לומדים בישיבה, ומתי מכח אותו אידיאל, אנו מתגייסים לצבא. החלטות אלו טמנו בחובם משמעויות גדולות, שהשפיעו ועיצבו במידה רבה את חיך נעם. במשך השנים נפגשנו פעמים רבות בשיעורים של רבותינו, ובערבים שונים בתלמוד תורה של ילדינו. ותמיד התפעלתי מאשיותך, השקטה והלוחמת ששואבת את כוחה מבית המדרש.

נאמרו עליך נעם כל כך הרבה דברים, ואינני יכול לחדש כלום, אך שתי נקודות אליהן התוודעתי בחיך, והושלמו לי במהלך השבעה, הייתי רוצה להעלות היום. כך למדנו בבית המדרש, כל המוסר נפשו למען עם ישראל, אינו עושה זאת מכוחו האישי הפרטי, את הכח הוא מקבל מכח נשמת האומה הישראלית. אינני יכול וגם אינני יודע להסביר מושג זה כאן ועכשיו, אך זהו מקור הכח הכללי, המוביל למסירות הנפש הפרטית. כח זה מתקיים ודוחף, בין אם האיש הישראלי מודע לכך ובין אם אינו מודע, לאותה נשמה כללית המפעמת בו. אתה נעם היית מודע לנשמת האומה המתעוררת בך, ומכח זה מסרת את נפשך, ומכח זה הקמת משפחה לתפארת, ופקדת את אדמת ארצנו בנטיעותיך. אין זה פלא שאחר לכתך לבית עולמים, התקיים תהליך הפוך, אותה נשמה כללית שהניעה אותך, שולחת זרמים חזקים, בחזרה לכלל האומה, גם לאנשים הפרטיים באומה הישראלית, ונותנת לכל כך הרבה אנשים שלא הכירו אותך כוחות גדולים של אמונה עשיית טוב ומסירות. כך זה בעם המיוחד הזה, הפרט מתחיה ומתחזק מהכלל, ופרטים אידיאליסטים מחזקים את הכלל כולו, זהו סוד כוחינו, המתגלה מבעד לזרימת החיים החזקה כל כך. הנקודה השנייה אותה הארת, היא חיבור שהבאת לעולם- הראית שאפשר וצריך להיות בן תורה וביחד עם זאת נשאת על כתפיד תפקיד חשוב בביטחון ישראל. הוכחת שאפשר מתוך הסתכלות של עומק התורה, המסתכלת על החיים הלאומיים, כאידיאל, ששילוב זה הוא אפשרי ואף הכרחי. בעצם היית מקומץ חלוצים, בדרך הרבה יותר רחבה, המכניסה בפועל את המדינה ומערכותיה השונות תחת כנפי הקודש. אנו למדנו בבית המדרש על השילוב האידיאלי של עם ישראל, ארץ ישראל, ותורת ישראל, ועל האתגר הגדול הקיים בשילוב זה. אתה בפשטותך, לקחת את האתגר הזה לחיי המעשה. היו עוד שעשו זאת, אך הם היו יחידים, שהיו צרכים לנאום ולהסביר את דרכם, ודווקא בשל כך נשארו יחידים. אך תופעה רחבה מתבססת כאשר היא רגילה, ואין צורך לדבר ולהכריז עליה, וכך בעצם החיים שחיית, ללא אומר, אך עם הרבה מעשים, קיימת את מה שלמדנו, שהרי "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה". נעם אתה היית חלוץ ביישום האידיאליים, אותם למדת בבית המדרש- בורא עולם ייתן לנו כח ללכת בדרכך הפשוטה והישרה. להוריד ולממש אידיאליים נשגבים, בחיינו הפרטיים והלאומיים. תהי נשמתך צרורה בצרור החיים.